

Davacılar : 1- Türkiye Petrol Kimya Lastik İşçileri Sendikası
2- Yakup Açığöz
Vekilleri : Av.Serap Özdemir, Av.Halil Yedibela, Av.Yalçın Aksakal
Altunizade Mah.Kuşbakişi Sok.No:25-Üsküdar/İSTANBUL
Davalı : Rekabet Kurumu Başkanlığı
Bilkent Plaza, B-3 Blok, Bilkent/ANKARA
Vekilleri : Av.Eren Gönen, Av.Feridun Karakeçili (Aynı Yerde)
İstemin Özeti : Petrol Ofisi A.Ş. hisselerinin % 51'inin blok satış yoluyla

özelleştirilmesi için Rekabet Kurumu Başkanlığınca verilen 8.3.2000 tarihli nihai izin; POAŞ'ın özelleştirilmesinin tekelleşmeye yol açacağı, fiyatlarda tekelci yapının oluşacağı, POAŞ'ın olduğu arsaların değer tespiti yapılmadan ucuza satıldığı, POAŞ'ın ihalesine katılan konsorsiyumlar içinde medya grubu şirketlerinin olduğu, bu durumun 3984 sayılı Yasanın 29.maddesine aykırı olduğu iddialarıyla iptali istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : 4054 sayılı Yasanın 7.maddesi kapsamında izin verilmesinde herhangi bir sakınca bulunmadığının saptandığı ileri sürülerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

D.Tetkik Hakimi : Yakup Bal

Düşüncesi : Rekabet Kurumunun dava konusu edilen kararı 4054 sayılı Yasanın 7 ve 27.maddelerine uygun olup davanın reddi gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı : Zümrüt Öden

Düşüncesi : Dava, Petrol Ofisi AŞ (POAŞ)'nin % 51 oranındaki kontrol hissesinin blok satış yöntemiyle özelleştirilmesinde 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 7. maddesi çerçevesinde rekabet hukuku açısından bir sakınca bulunmadığına ilişkin Rekabet Kurumunun 8.3.2000 günlü 105-51 sayılı kararının iptali istemiyle açılmıştır.

Davalı idarenin usule ilişkin itirazı yerinde görülmemiştir.

Davacı, Türkiye Petrol Kimya Lastik İşçileri Sendikası, stratejik önemli POAŞ'ın özelleştirilmesinin tekelleşmeye yol açacağı, satış için "nihai izin" verilmesinin yasaya aykırı olduğu, davalı Kurumun, 3984 sayılı Radyo ve Televizyonlarının Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanunun 29. maddesi onuncu fıkrası hükmünü dikkate almadığı, çünkü, ihaleye katılanlar arasında üç medya grubunun bulunduğunu ileri sürmektedir.

Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 1. maddesinde, Yasanın amacının, mal ve hizmet piyasalarındaki rekabeti engelleyici, bozucu veya kısıtlayıcı anlaşma, karar ve uygulamaları ve piyasaya hakim olan teşebbüslerin bu hakimiyetlerini kötüye kullanmalarını önlemek, bunun için gerekli düzenleme ve denetlemeleri yaparak rekabetin korunmasını sağlamak olduğu belirtilmiştir.

Yasanın "Birleşme ve Devralma" başlıklı 7. maddesinde de, bir ya da birden fazla teşebbüsün hakim durum yaratmaya veya hakim durumlarını daha da güçlendirmeye yönelik olarak ülkenin bütünü yahut bir kısmında herhangi bir mal ve hizmet piyasasındaki rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuracak şekilde birleşmelerinin hukuka aykırı ve yasak olduğu; hangi tür birleşme ve devralmaların hukuki geçerlik kazanabilmesi için Kurula bildirilerek izin alınması gerektiğini Kurulun çıkaracağı tebliğlerde ilan edeceği hükmü yer almıştır. Söz konusu kural ve 27. maddenin (g) bendi uyarınca Rekabet Kurumu Başkanlığınca çıkarılan 1998/4 sayılı Tebliğle, Özelleştirme İdaresi Başkanlığınca gerçekleştirilecek devralmaların hukuki geçerlilik kazanabilmeleri için Rekabet Kurumuna yapılacak ön bildirimlerde ve izin başvurularında takip edilecek usul ve esaslar belirlenmiştir.

Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından, POAŞ'nin % 51 oranındaki kontrol hissesinin blok satışı ile özelleştirilmesi kararı alındıktan sonra, yukarıda sözü edilen Tebliğ kuralları uyarınca Rekabet Kurumuna başvurulmuş Kurulca, "Özelleştirme-Ön Bildirim" ve "Özelleştirme-Nihai Bildirim" aşamalarında yapılan inceleme ve değerlendirmeler sonunda, Özelleştirme Yüksek Kurul kararında yer alan ortak girişim gruplarından herhangi birinin POAŞ'ın %51 oranındaki kontrol hissesini devralmasının yeni bir hakim durum yaratmayacağı veya mevcut hakim durumu güçlendirmeyeceği, her üç ortak girişim grubu bakımından da 4054 sayılı Yasanın 7.maddesi uyarınca rekabet hukuku açısından bir sakınca bulunmadığı kanaatiyle POAŞ'ın özelleştirme yolu ile devri işlemine 1997/1 sayılı Tebliğ uyarınca izin verilmesine karar verilmiştir.

Rekabet Kurumunun dava konusu kararı, yukarıda sözü edilen Yasa kuralları çerçevesinde ve dosyada bulunan raporlar ile diğer bilgi ve belgeler ışığında değerlendirildiğinde 4054 sayılı Yasaya ve hukuka uygun bulunmuştur.

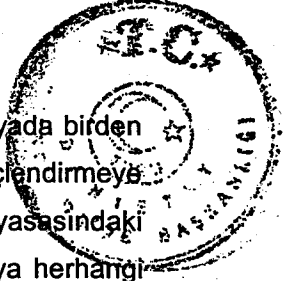
Öte yandan, POAŞ'ın % 51 oranındaki kontrol hissesinin blok satış yöntemiyle özelleştirilmesinde, özelleştirme ihalesine katılacak grupların 3984 sayılı Yasanın 29.maddesinin onuncu fıkrası yönünden incelenmesi, Rekabet Kurumun görev alanı dışında kaldığından ve Kurumun bu konudaki hukuki incelemesi, 4054 sayılı Yasanın 7.maddesinde yer alan "hakim durum yaratma veya hakim durumu daha da güçlendirme" hususlarının saptanmasına ilişkin bulunduğundan, davacının Kurul kararının 3984 sayılı Yasaya aykırı olduğu yolundaki iddiaları hukuki görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, davanın reddi gerektiği düşünülmüştür.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Onuncu Dairesince gereği düşünüldü;

Dava, Petrol Ofisi A.Ş. hisselerinin % 51'inin blok satış yoluyla özelleştirilmesi için Rekabet Kurumu Başkanlığınca verilen 8.3.2000 tarihli nihai iznin iptali istemiyle açılmıştır.

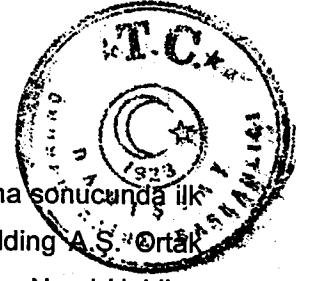
4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanununun 7.maddesinde "Bir yada birden fazla teşebbüsün hakim durum yaratmaya veya hakim durumlarını daha da güçlendirmeye yönelik olarak, ülkenin bütünü yahut bir kısmında herhangi bir mal veya hizmet piyasasındaki rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuracak şekilde birleşmeleri veya herhangi bir teşebbüsün mal varlığını yahut ortaklık paylarının tümünü veya bir kısmını yada kendisine yönetimde hak sahibi olma yetkisi veren araçları, miras yoluyla iktisap durumu hariç olmak üzere, devralması hukuka aykırı ve yasaktır.

Hangi tür birleşme ve devralmaların hukuki geçerlilik kazanabilmesi için Kurula bildirilerek izin alınması gerektiğini kurul, çıkaracağı tebliğlerle ilan eder." hükmü yer almaktadır.

Yine aynı Yasanın 27.maddesinde Rekabet Kurulu'nun görev ve yetkileri sayılarak bunlardan birisinde "Birleşme ve devralmalara izin vermek" olduğu öngörülmüştür.

4054 sayılı Yasanın 7.maddesine istinaden çıkarılan ve 12.9.1998 tarih ve 23461 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 1998/4 sayılı Özelleştirme Yoluyla Devralmaların Hukuki Geçerlilik Kazanabilmeleri İçin Rekabet Kurumuna Yapılacak Önbildirimlerde ve İzin Başvurularında Takip Edilecek Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğin 4.maddesinde özelleştirilecek teşebbüs yada mal veya hizmet üretimine yönelik birimin özelleştirilmesine ilişkin ihale şartlarının kamuoyuna duyurulmadan önce Özelleştirme İdaresi Başkanlığınca, Rekabet Kurulunun görüşü alınmak üzere Rekabet Kurumuna ön bildirimde bulunulacağı, 5.maddesinde, özelleştirme yolu ile devralma işlemi taraflarının ilgili ürün piyasasındaki toplam pazar paylarının % 25'i veya cirolarının 25 trilyon lirayı aşması halinde; devralma işlemlerinin hukuki geçerlilik kazanabilmeleri için Rekabet Kurulundan izin alınmasının zorunlu olduğu, 6.maddesinde ise izin başvurularında takip edilecek usul belirtilmiştir.

Dava dosyasının incelenmesinden; Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 23.12.1994 tarih ve 94/9 sayılı kararı ile Petrol Ofisi A.Ş.'nin Özelleştirme İdaresine ait hisselerinin "satış" yöntemiyle özelleştirilmesine karar verildiği, Özelleştirme İdaresi Başkanlığının 18.6.1999 tarih ve 2946 sayılı yazısı ile Rekabet Kurumuna önbildirimde bulunduğu, Kurumun 10.8.1999 tarih ve 2157 sayılı yazısıyla önbildirime esas teşkil eden görüşünü ilgili kuruma bildirdiği, Petrol Ofisi A.Ş.'nin % 51'lik hisselerinin blok satış yöntemiyle özelleştirilmesi amacıyla 17.11.1999 tarihinde ilana yapıldığı, ihale ile ilgili olarak Türkiye İş Bankası A.Ş. ve Doğan Holding A.Ş. Ortak Girişim Grubu, Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O ve Alarko Holding A.Ş. Ortak Girişim Grubu, Doğu Holding A.Ş. ve Koç Holding A.Ş. Ortak Girişim Grubu, Nurol Holding A.Ş., Cingilli Holding A.Ş., Anadolu Uluslararası Ticaret ve Taşımacılık A.Ş., Medya Holding A.Ş. Ortak Girişim Grubundan teklif alındığı, Rekabet Kurumunun 28.2.2000 tarih ve 412 sayılı yazısıyla ortak girişim gruplarından herhangi birisinin bu aşamada POAŞ'ı devralmasının yeni bir hakim durum yaratmayacağı veya mevcut bir hakim durumu güçlendirmeyeceği yönünde görüş bildirdiği, POAŞ'ın % 51 oranındaki hissesinin özelleştirilmesi amacıyla 3.3.2000

tarihinde kamuya açık olarak yapılan nihai pazarlık görüşmeleri ve açık artırma sonucunda ilk üç teklif sahiplerinin Türkiye İş Bankası A.Ş. ve Doğan Şirketler Grubu Holding A.Ş. Ortak Girişim Grubu, Koç Holding A.Ş. ve Doğu Holding A.Ş. Ortak Girişim Grubu, Nuro Holding A.Ş., Cingilli Holding A.Ş., Anadolu Uluslararası Ticaret ve Taşımacılık A.Ş., Medya Holding A.Ş. Ortak Girişim Grubu şeklinde sıralandığı, Özelleştirme İdaresi Başkanlığının 6.3.2000 tarih ve 1747 sayılı yazı ile Rekabet Kurumuna "nihai izin" için başvuruda bulunduğu, bu başvuruya istinaden yapılan inceleme sonucu düzenlenen 17.2.2000 tarih ve 17.2.2000/D1/2/C.S./00/1 sayılı raporda özetle, petrol sektöründe jet yakıtı, madeni yağ ve diğer beyaz ve siyah ürünlerin akaryakıt ürünleri (benzin, motorin, gazyağı, kalorifer yakıtı, fuel oil vb) dağıtımını olmak üzere üç ayrı ürün pazarının mevcut olduğunun, POAŞ'ın farklı pazar payları ile her üç sektörde de girişimci olduğunun, POAŞ'ın 1998 yılı itibariyle jet yakıtında % 76, akaryakıt ürünlerinde %47, madeni yağda ise % 34 pazar payının bulunduğu, 1995 yılından beri bu oranlarda düşüş yaşandığının, POAŞ'ın yanı sıra sektörde 14 firmanın daha faaliyet gösterdiğinin, akaryakıt ürünleri ile madeni yağ pazarında özellikle ülkenin batı bölgelerinde yoğun bir rekabetle karşı karşıya kaldığının, POAŞ'ın en yakın rakibinin akaryakıt ürünlerindeki % 20'lik ve madeni yağdaki % 30'lük pazar paylarının dikkat çekici olduğunun, hakim durumun belirlenmesinde pazar paylarının yanında depo, terminal, boru hatları ve bayi ağı gibi diğer etkin faktörlerin de dikkate alınması gerektiğinin, POAŞ'ın zikredilen unsurlar itibariyle sahip olduğu imkanların kamu kuruluşu olma niteliğinden kaynaklandığının, özelleştirme sonrasında mevcut durumun değişebileceğinin ve sektörde daha etkin rekabetçi bir yapının oluşacağı, POAŞ'ın % 76 oranında pazar payı ile hakim durumda olduğu jet yakıtı pazarının doğası gereği ayrı bir değerlendirmeye tabi tutulması gerektiğinin, bayilik sisteminin kabul görmediğinin, özel işletme birimleriyle faaliyette bulunan sözkonusu pazarda POAŞ'ın yürüttüğü jet yakıtı satışlarının önemli bir kısmının rekabetçi bir avantaj sağlamaktan çok yük getirdiğinin, diğer firmaların ekonomik gördükleri havaalanlarında tesis oluşturduğunun, jet yakıtı dağıtımının potansiyel rekabete açık olduğunun sonuç olarak POAŞ'ın % 51 oranındaki kontrol hissesinin blok satış yolu ile özelleştirilmesine ilişkin teklifte bulunan ortak girişim gruplarından herhangi birisinin POAŞ'ı devralmasının yeni bir hakim durum yaratmayacağı veya mevcut bir hakim durumu güçlendirmeyeceğinin, bu devralmalara 4054 sayılı Kanun'un 7 nci maddesi kapsamında izin verilmesinde herhangi bir sakıncanın bulunmadığının belirtildiği, akabinde dava konusu edilen kararla POAŞ'ın % 51 oranındaki kontrol hissesinin devralınmasının yenibir hakim durum yaratmayacağı veya mevcut bir hakim durumu güçlendirmeyeceğinden bahisle her üç ortak girişim grubu bakımından izin verildiği anlaşılmaktadır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 3.maddesinde "Hakim Durum" belirli bir piyasadaki bir veya birden fazla teşebbüs, rakipleri ve müşterilerinden bağımsız hareket ederek fiyat, arz, üretim ve dağıtım miktarı gibi ekonomik parametreleri belirleyebilme

T.C.
DANIŞTAY
ONUNCU DAİRE
Esas No : 2000/1776
Karar No : 2002/4183

gücü olarak tanımlanmaktadır. Yine aynı Yasanın 6.maddesinde hakim durumun kötüye kullanılma halleri düzenlenmiştir.

POAŞ'ın jet yakıtı dağıtımında hakim durumda olması bir yana bırakıldığında madeni yağ piyasası ve diğer akaryakıtların dağıtımında sahip olduğu pazar payı itibarıyla hakim durumda olmaması, daha da önemlisi verilen teklifler sıralamasında ilk iki sırada yer alan Ortak Girişim Grubunun POAŞ ile aynı ilgili ürün pazarında veya alt - üst pazarlarda faaliyetinin bulunmadığı dikkate alındığında yeni bir hakim durum yaratılmasının veya mevcut bir hakim durumun güçlendirilmesi ihtimalinin bulunmadığını kabul etmek gerekmektedir.

Bu durumda Petrol Ofisi A.Ş. hisselerinin % 51'inin blok satış yoluyla özelleştirilmesi için verilen nihai izinde hukuka aykırılık görülmemektedir.

Açıklanan nedenlerle davanın reddine, yargılama giderlerinin davacı üzerinde bırakılmasına, Avukatlık Asgari Ücret Tarifesine göre 67.500.000.- lira avukatlık ücretinin davacıardan alınarak davalı idareye verilmesine 6.11.2002 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Burhan	Zafer	Serap	Ali	Ahmet
ÖÇ	KANTARCIOĞLU	AKSOYLU	ÖZTÜRK	BAŞPINAR

M/A 7.02.2003